

9.6.2008

KUNTA- JA PALVELURAKENNESELVITYS OULUN KAUPUNGIN KANSSA

Kiimingin kunnanvaltuusto päätti 3.4.2006, ettei 17 valtuutetun 7.11.2005 jättämän valtuustoaloitteen mukaisiin selvitystoimiin ryhdytä. Perustelut olivat seuraavat:

” - valtakunnallisen kunta- ja palvelurakennemuudistushankkeen lausunnot ovat parhaillaan käsittelyssä ja puitelain valmistelu on käynnissä.

- Oulun seudulle valmistellaan seutustrategiaa

- kunnan oma kunta- ja palvelustrategia on juuri hyväksytty ja sen täytäntöönpanotoimet on käynnistetty

Kunta odottaa kunta- ja palvelurakennemuudistuksen tulokset, seutustrategian tarjoamat uudet yhteistyömahdollisuudet nykyisen valtakunnallistakin huomiota saaneen yhteistyön lisäksi sekä oman kunta- ja palvelustrategian täytäntöönpanon vaikutukset ja tekee sen jälkeen johtopäätöksiä ja linjauksia mm. tämän valtuustoaloitteen mukaisessa asiassa.”

Helmikuussa 2007 astui voimaan ns. puitelaki kunta- ja palvelurakennemuudistuksesta. Sen tavoitteena on *”elinvoimainen, toimintakykyinen ja eheä kuntarakenne sekä laadukkaiden ja saatavilla olevien palveluiden varmistaminen koko maassa.”* Lain keskeinen vaatimus on, että kuntarakennetta vahvistetaan yhdistämällä kuntia ja liittämällä osia kunnista toisiin kuntiin. Kuntajaon muutoksia tuetaan yhdistymisavustuksin. Yhteistoiminnan vahvistamiseksi kunnat voivat perustaa myös yhteistoiminta-alueita. Kunnan tai yhteistoiminta-alueen vähimmäisasukasluku on perusterveydenhuollon ja siihen kiinteästi liittyvän sosiaalihuollon tehtävien järjestämisessä vähintään noin 20 000. Puitelain mukaan kunnan tulee muodostua työssäkäyntialueesta tai muusta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudelliset ym. edellytykset vastata palveluiden järjestämisestä ja rahoituksesta.

Oulun seudun palvelustrategiassa seudun yhteinen visio on määritelty seuraavasti:

”Oulun seutu – Elinvoimainen edelläkävijä

Oulun seutu tarjoaa asukkailleen maan kehittyneimmät palvelut kuntarajoista riippumatta.”

Aikaisempien vuosien aikana hyvin alkanut seutuyhteistyö on viimeisten vuosien aikana takerrellut ikävästi ja epäterve vastakkainasettelu kuntien kesken on lisääntynyt eikä nykyisillä toimintatavoilla ja rakenteilla tulla pääsemään strategian mukaisiin tavoitteisiin. Kuitenkin Kiimingin ja koko seudun kilpailukyvyyn ja elinvoimaisuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että pystymme olemaan riittävän vetovoimaisia niin henkilöstön, asukkaiden kuin yritystenkin näkökulmasta sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Vaikka väestön ikääntymisestä ja muusta palvelutarpeen kasvusta sekä henkilöstön eläköitymisestä johtuvat haasteet ovat suurimmaksi osaksi vielä edessä päin, Kiimingin kunnan taloudellinen tilanne on jo nyt kestäättömällä tasolla. Vuosikatetta lukuunottamatta kunta täyttää edelleen kaikki puitelaissa mainitut kriisikunnan kriteerit. Valtuusto on asettanut kunta- ja palvelustrategiassaan tavoitteen, että kunnan talous on tasapainossa kuluvan vuoden loppuun mennessä, mutta vuoden 2007 tilinpäätös on talousarvion positiivisesta tuloksesta, talouden korkeasuhdanteesta ja lähes 2M€:n arvioitua suuremmista valtionosuuksista huolimatta noin 0,85M€ alijäämäinen. Myös tämän vuoden osavuositarkastus ennustaa, että tulos jäisi talousarvion tavoitteesta noin 1,3M€! Kunnan talouden omavaraisuusaste on seudun alhaisin ja lainamäärä asukasta kohden lähestyy jo 3000 euroa.

Oulun seudun sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistoiminta-alue selvitys on etenemässä hyvää vauhtia, mutta sen toteutuminen on vielä epävarmaa ja myös siihen liittyy erilaisia haasteita. Vaikeita asioita siinä on sopiminen kuntien välisistä kustannustenjakoperusteista, tukipalveluiden organisoinnista, kuntien ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksista jne.

9.6.2008

Myös kuntalaisten mielipidettä tulisi kuunnella. Kiimingin Kokoomuksen keväällä 2008 jokaiseen kiiminkiläiseen talouteen lähettämän kuntalaiskyselyn tulos oli selkeä; vastaajista 83% vaati joko suoria kuntaliitosneuvotteluita tai vähintään kuntaliitosselvityksen tekemistä mahdollisimman pian. Myös muut asiasta tehdyt tutkimukset ovat olleet samansuuntaisia.

Kuntalaisten näkökulmasta nykyiset kuntarajat ovat ongelma. Enemmistö kiiminkiläisistä työskentelee Oulussa ja samalla myös asioi siellä. Niinpä iso osa yhteisöverotuloista ja kiiminkiläisten kulutuksesta menee Oulun eikä Kiimingin hyväksi. Samoin Oulun liikelaitokset tulouttavat vain Ouluun, vaikka me kiiminkiläiset olemme osaltamme kasvattamassa niiden tuloksia. Mahdollisuudet julkisten palveluiden käyttöön yli kuntarajan on hyvin vähäistä. Kuitenkin kiiminkiläisinä maksamme jo nyt suhteellisesti enemmän sekä kunnallis- että kiinteistövero.

Kiimingin naapurikunta Ylikiiminki yhdistyy Ouluun vuoden 2009 alussa ja Yli-Ii sekä Haukipudas selvittävät parhaillaan yhteistyömahdollisuuksia Oulun kanssa ja selvitykset voivat johtaa kuntaliitoksiin.

Edellä mainituin perustein esitämme, että Kiimingin kunta ryhtyy Oulun kaupungin kanssa mahdollisimman pian selvitystyöhön kuntien yhdistämisen mahdollisuudesta. Selvityksen tuloksena tulee saada päätöksenteossa tarvittavat tiedot kunnan tulevaisuuden eri vaihtoehtoista sekä niihin liittyvistä eduista ja haitoista sekä toimenpide-ehdotukset vaihtoehtoihin liittyvien ongelmien poistamiseksi tai minimoimiseksi. Tietojen tulee olla käytettävissä siihen mennessä, kun valtuusto kevään 2009 aikana päättää Oulun seudun sosiaali- ja terveystalouden yhteistoiminta-alueeseen liittymisestä ja PARAS-hankkeen puitelain vaatimusten toteuttamisesta.

Pekka Simonen
kunnanvaltuutettu